

Jutranja izdaja.

367. številka.

V Ljubljani, v soboto, dne 29. oktobra 1910.

Cena 4 vinarje.

Letnik XLIII.

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto K 12—
pol leta „ 6—
četrt leta „ 3—
na mesec „ 1-10

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (v pritličju leve), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Pesamezna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka petiti vrsta 14 vin. Pri večkratni inserciji po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročilne se ne ozira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ogrsko:

vse leto K 18—
pol leta „ 9—
četrt leta „ 4-50
na mesec „ 1-60

Za inozemstvo celo leto „ 28—

Upravništvo: Knaflova ulica 5, (spodaj, dvorišče leve), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzobjavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Delegacijsko zasedanje.

Iz seje vojnega odseka avstrijskih delegacij.

S. — Dunaj, 29. oktobra. Vojni odsek avstrijskih delegacij je sprejel vojni ordinarij in ekstra-ordinarij.

Ordinarij je bil sprejet po precej dolgi specialni debati, o kateri smo že v večernem listu deloma poročali, in v kateri sta bila najpomembnejša govora delegatov Mandića in Tomaseka.

Skupni vojni minister Schönaič je tudi v specialni debati odgovarjal na kritikovanje in na njega stavljen vprašanja jako obširno ter se je precej opazilo, da ga je v njegovih izjavah z odobravanjem prekinjevala večina delegatov, zlasti krščanski socialisti, ki so do prav zadnjega časa še nastopali proti njemu. To odobravanje je bilo naravnost ostentativno.

Skupni vojni minister Schönaič si je svoje šance zopet precej utrdil, zlasti ker je sam desavouiral v javnosti precej razširjene vesti, da je on protežiral madžarske vojaške zahteve s tem, da je v specialni debati se patetično zavzel za skupno armado, ki je edina najvažnejši faktor za moč države.

Izmed njegovih navedb je vzbudila posebno pozornost trditve, da je aneksijska kriza zahtevala samo eno človeško žrtev in sicer je bil en žandar ustreljen v patrolerski službi. Zdravstveno stanje v Bosni in Hercegovini za časa aneksijske krize koncentriranega vojaštva je bilo po navedbah vojnega ministra izredno dobro. Mortalitetni percent je znašal le 0-18 pro mille, med tem ko je v armadi povprečno 0-19 pro mille slučajev smrti.

V debato so posegli Tomasek, Mandić, Stumpf, dr. Petelenz, Schönaič, bar. Schweigel in poročevalec dr. Kozlovski.

S. — Dunaj, 29. oktobra. Od raznih tekem debate stavljenih resolucij so bile v večerajšnji seji vojnega odseka avstrijskih delegacij sprejete naslednje resolucije:

1. Reforma vojaškega kazenskega procesa naj se kolikor mogoče hitro pospeši.

2. Naj se razširi olajšanje za one vojaški službi podvržene osebe, ki morajo srbeti za svoje rodbine.

3. Naj se glede enoletnega prostovoljstva uvede enakopravnost višjih obrtnih šol in 4letnih trgovskih akademij z gimnazijami.

4. Naj se upelje zavarovalni zakon, ki zavaruje vojaške in njih rodbine proti nezgodam, ki se jim pripete v vojaški službi.

5. Zaradi udeleževanja častnikov pri meščanskih prireditvah in občevanja v meščanskih društvi, se določijo sledeče modifikacije:

a) Častniki smejo obiskovati nepolitična meščanska društva svojih rojakov.

b) Pri vseh vojaških zavodih in šolah je žaljenje katerekoli si bodi

avstrijske narodnosti strogo prepovedano.

c) Pri ljudskem štetju naj se vojaška oblastva vzdrže vsakega vpliva pri ugotovitvi občevalnega jezika.

Ni treba poudarjati, da pod 5. sprejeta resolucija, četudi v jako mili obliki, izrečno priznava, da glede občevanja med oficirji in meščanskimi krogi vladajo sedaj neznosne razmere in veliki nedostatki, katere odpraviti je prva dolžnost vojaških oblastev.

Plenarna seja delegacij.

Z. — Dunaj, 29. oktobra. Plenarna seja avstrijskih delegacij je sklicana na 8. novembra. Na dnevnem redu je proračun zunanega ministrstva.

Seja ogrskega delegacijskega odseka za zunanje zadeve.

S. — Dunaj, 29. oktobra. Včeraj popoldne ob 3. se je sešel ogrski delegacijski odsek za zunanje in bosanske zadeve ter nadaljeval razpravo o bosanskem proračunu.

Nadomestne volitve na Dunaju.

S. — Dunaj, 29. oktobra. V obeh dunajskih volilnih okrajih, namreč v Hietzingu in Leopoldstadtu, v prvem glede volitve v državni zbor, v drugem glede volitve v deželni zbor, je bila udeležba velikanska. V Leopoldstadtu bo izvoljen najbrž socialni demokrat Schuhmayer, ker je prišel v ožjo volitev s krščanskim socialcem Preyerjem, ki bo pri ožji volitvi najbrž podlegel. V Hietzingu je bil izvoljen župan dr. Neumayer.

S. — Dunaj, 29. oktobra. Volitve v Hietzingu so izkazale sledeči rezultat: Dunajski župan dr. Neumayer 9786 glasov, torej več kot svoj čas dr. Lueger, socialni demokrat Polke 6896 glasov, nemški nacionalec 562 glasov. Dr. Neumayer je torej izvoljen za državnega poslanca.

S. — Dunaj, 29. oktobra. Deželnozborska volitev v Leopoldstadtu izkazuje naslednje rezultate: Preyer 10.832 glasov. Socialni demokrat Schuhmayer 8471 glasov, nemška liberalca Mittler 1962 in Schwarz 1480 glasov, zionist 462 glasov, nemški nacionalec 361 glasov, češki narodni kandidat Ružička 417 glasov. Potrebna je torej ožja volitev med krščanskim socialcem Preyerjem in socialnim demokratom Schuhmayerjem.

Češko - nemška pravna pogajanja razbita.

G. — Praga, 29. oktobra. Kritični štadij, v katerega so stopila češko-nemška pravna pogajanja, dosedaj še ni rešen. Vršila so se pogajanja z češkimi radikalei, ki pa niso mogla odpraviti težkoč. V vseh političnih krogih prevladujejo glede položaja skrajno pesimistični nazori. Sklep čeških radikalcev, da naj zastopniki čeških radikalcev v narodno - politični komisiji izstopijo iz komisije, je bil sicer v večerajšnji seji 38 proti 6 glasovom, pač pa je bila sprejeta zahteva po junktimu med kompromisnimi

predlogi in deželnim volilnim redom ter varstvom čeških manjšin. Sklep so izročili radikalei v obliki resolucije takoj zvezi čeških deželnozborskih poslancev.

Težkoče, ki so se pojavile pri kompromisnih pogajanjih, pa niso povzročili samo radikalei, temveč so se pojavile tudi v večerajšnji neoficijalni seji čeških in nemških voditeljev, v kateri je predložil dr. Fort večeraj od Čehov sklenjene kompromisne predloge. Nemci so te kompromisne predloge odklonili ter tudi preklicali že privoljeno enojezičnost Prage, ki je bila v pododseku že sklenjena. Ker se je torej pravna konferenca popolnoma ponesrečila, so se oficijalna pogajanja za nedoločen čas odložila. Za danes so sklicani vsi češki deželnozborski klubi k posvetovanju.

V snočnih poznih urah stališče nikakor ni bilo zboljšano. Sodi se o njem skrajno pesimistično tako, da je malo upanja, da bi se našel izhod in bi prišlo vnovič do pravih pogajanj.

Koroški deželni zbor.

B. — Celovec, 29. oktobra. V večerajšnji seji koroškega deželnega zbora se je razpravljalo v proračunu za l. 1911. V generalni debati je kritiziral slovenski poslanec Grafenauer zlasti naslednje točke:

1. Obžaluje, da večina ne pripušča v noben odsek zastopnikov Slovencev.

2. Zakonska predloga o ustanovitvi deželnega kulturnega sveta popolnoma zanika interese Slovencev, ker Slovencev ne dopušča posebne sekcije v deželnem kulturnem svetu.

3. Podobne zakonske predloge o spremembi deželnega nadzorstvenega zakona popolnoma spregleda, da žive v deželi tudi Slovenci, kar je v kričnem nasprotju s pravicami, ki jih uživajo na Kranjskem Nemci.

4. Od deželnega zbora sklenjene štipendije za nemške visokošolce, ki naj bi se učili slovenskega jezika, pomenijo kruto žalitev slovenskega naroda, pomenjajo pa tudi grdo konkurenco slovenskim izobražencem, ki naj bi na ta način bili odstranjeni od uradovanja na Koroškem.

5. Slovenske gospodarske zadruge imajo svoja centra izven Koroške dežele, so torej popolnoma nedolžne na panama nemške krščansko - socialne centralne blagajne.

Grafenauerju je odgovarjal poslanec grof Aichelburg - Lubia, kateri je izjavil, da se koroški Slovenci ne morejo primerjati z Nemci na Kranjskem, ki imajo popolnoma drugačno gospodarsko in historično veljavo v kranjski deželi kakor pa Slovenci na Koroškem (1). Glede znanja slovenskega jezika pa po njegovem mnenju ni potrebno, da bi se Nemci naučili pravilne slovenščine, temveč se samo zahteva, da razume uradnik ljudstvo in da ima uree zanj. (O. u.: Gotovo jako lepo, toda po dosednji praksi na Koroškem samo idealne vrednosti.)

Volitve na Hrvaškem.

B. — Budimpešta, 29. oktobra. Ogrski korespondenčni biro poroča glede volitev na Hrvaškem iz Zagreba:

Volilno gibanje na Hrvaškem je danes jako živahno, volilna borba jako ostra. V I. zagrebškem volilnem okraju, v katerem kandidira tudi ban dr. Tomašić, je dobil do 1. popoldne ban dr. Tomašić 366 glasov, profesor Šurmin 100 glasov in kandidat krščanskih socialcev dr. Horvat 182 glasov.

V II. zagrebškem volilnem okraju kandidira kot kandidat srbsko-hrvaške koalicije grof Kulmer, ki je dobil do 1. popoldne 387 glasov, oba njegova protikandidata pa skupaj samo 64 glasov.

V III. zagrebškem volilnem okraju ima kandidat krščanskih socialistov Hrutić do 1. popoldne 255 glasov, dosednji poslanec tega okraja Ivan Peršić (starčevićanec) pa 130 glasov.

Iz dežele so znani naslednji rezultati:

V Vojnici je brez protikandidata Vaso Mračević, v Zakru kandidira Erazem Barčič, v Delnicah Supilo, v Lutbregu Stipko Radić, v Vukovaru dr. Paleček, v Zemšinu ima do 1. popoldne podban Chavrak 430 glasov, srbski radikalec dr. Babić 100, in socialist Bukšek 19 glasov.

S. — Zagreb, 29. oktobra. Sedaj je znan iz vseh volilnih okrajev izid volitev. V 75 volilnih okrajih so ruandati definitivno oddani, glede 13 pa bo treba še ožje volitve. Od definitivno zasadenih mandatov je pridobila koalicija 32 mandatov, banova vladna stranka 15, krščansko-socialna stranka prava 12, Starčevićanci 10, seljaško Radićeva stranka 4, srbski radikalei 1, brezbarveni pa 2 mandata. Ban dr. Tomašić je v Zagrebu zmagal proti grofu dr. Šurminu. V Osijeku je zmagal dr. Neumann, v Zemunu podban dr. Chavrak. Koalicija je, kakor kaže, izgubila odločilno besedo. Ban sam pa je pridobil tudi komaj 15 mandatov. Izvoljeni so izmed voditeljev koalicije Prebicević, Tuškan in Medaković. Propadli pa so odlični pristaši koalicije kakor dr. Šurmin, dr. Belobrk, Banjanin, Roje in dr. Badaj.

Iz ruske dume.

B. — Petrograd, 29. oktobra. Včeraj se je otvorila ruska дума. Za predsednika dume je bil izvoljen knez Volkonski. Levica je predlagala, da naj se poslanci dume vzdignejo raz sedeže v znak sožalja nad smrtjo prvega predsednika dume Murenceva. Knez Volkonski, ki je že predsedoval pa ni pripravljen tega predloga. Nato so člani levice v znak protesta zapustili dumo ter se podali k žalni službi beki po Murencevem.

Deželni zbor Kranjski.

(Nadaljevanje iz večernega lista.)

Dež. glavar p. l. Šuklje otvori sejo in konstatira sklepčnost zbornice.

Posl. Jaklič poroča o nujnem predlogu posl. Povšeta, v katerem se protestira proti sedemodstotni dokladi Južne železnice.

Predlog se soglasno sprejme.

Posl. Hladnik poroča o nujnem predlogu posl. Gangla in tov. zaradi uredbe Nikave v Idriji.

Predlog se sprejme brez debate, ravnotako nujni predlog dr. Lam-peta o eventualni kompenzaciji deželam zaradi opustitve zgradb vodnih cest. O tem je poročal posl. Jaklič.

Posl. dr. Krek je poročal o nujnem predlogu posl. bar. Bornaa zaradi prispevanja dežele k stroškom izpopolnitve telefonskega omrežja na Gorenjskem.

Tudi ta predlog se je brez debate sprejel.

Posl. grof Margheri poroča v imenu finančnega odseka o resoluciji »Slomškove podružnice za Gorenjsko« za regulacijo učiteljskih plač in predlaga: Deželni zbor naj odkaže to resolucijo deželnemu odboru z ozirom na sklep deželnega zbora z dne 26. januarja t. l.

Predlog se brez debate sprejme.

Isti poslanec poroča v imenu finančnega odseka o prošnji Rudolfa Zdolška, strokovnega učitelja na grmški šoli za vštetev drž. službe v pokojnino, ter predlaga: Deželni zbor naj zavrne to prošnjo, ker vprašanje zdaj ni akutno. Kadar stopi prosilec v pokoj, lahko zopet vloži prošnjo.

Predlog se brez debate sprejme.

Nadalje poroča o prošnji Gašperja Gašperina, vpokojenega nadučitelja za posledobno priznanje 25% draginjske doklade njegovi, meseca marca l. 1908, umrli hčeri Olgi Kobav, bivši učiteljici v Ljubljani, ter predlaga: Deželni zbor naj prošnji ne ugodí.

Posl. Gangl pravi, da je bila Olga Kobavova vzgledna učiteljica in vzgledna mati. Nesreča je hotela, da je zbolela in sicer kot žrtev narpornega dela. Zapustila je tri otroke. Kmalu na to je umrl tudi mož. Vsa skrb sloni zdaj na ramah njenege očeta. V tej prošnji gre samo za 25% doklado. Misli, da se v tem slučaju ne sme delati meje med moškimi in ženskami. Žalostne razmere v tej rodbini so take, da bo deželni zbor s tem, da dovoli izjemno podporo, mnogo pomagal staremu očetu. Naj govori v tem slučaju tudi sree. Predlaga, naj se prošnji nadučitelja Gašparina ugodí.

Predlog Gangljev se odkloni, zoper je glasoval tudi poslanec Jaklič — res prijatelj učiteljstva!

Predlog finančnega odseka se sprejme. Za predlog finančnega odseka posl. Ravnikar ni glasoval, vsled česar ga je dr. Šusteršič prav pošteno oštel.

Posl. grof Margheri poroča v imenu finančnega odseka glede zvišanja pokojnin nekaterim deželnim uslužbencem, oziroma vdovam deželnih uslužbencev, ter predlaga: Deželni zbor poveri deželni odbor, naj te prošnje primerno reši, pri čemur pa ne sme prekoračiti kredita 2000 K.

Dr. Pegan stavi dodatni predlog v katerem navaja imena tistih uslužbencev, katerim naj se zviša pokojnina.

Predlog finančnega odseka, kakor tudi dodatni predlog poslanca dr. Pegana se sprejmeta.

Nato odstavi deželni glavar p. l. Šuklje ono točko, ki se tiče predloga finančnega odseka glede provizoričnega pobiranja deželnih priklad leta 1911., — na konec seje.

Posl. Piber poroča v imenu upravnega odseka o svojem samostalnem predlogu glede dolžnosti za napravo in vzdrževanje ograj ob meji skupnih vasi, ter stavi predlog, naj se ta predlog odkaže deželnemu odboru. — Predlog se sprejme.

Posl. Povše poroča v imenu upravnega odseka o uvrstitvi v li-

tijskem okraju ležeče občinske ceste Litija - Kresnice - Slapnica med okrajne ceste, ter predlaga:

Deželni zbor skleni na podlagi § 23, točka 3 zakona z dne 28. julija 1889, dež. zak. št. 17:

1. V cestnem okraju litijakem ležeča občinska cesta, ki se odcepi od deželne ceste Litija - Pljuaka v Litiji in pelje po desnem bregu Save do Slapnic, kjer se stika z okrajno cesto Zalog - Ljubljana, se uvrsti v kategorijo okrajnih cest.

2. Deželnemu odboru se naroča, ta sklep izvršiti.

Posl. Višnikar pravi, da po § 8 obstoječega zakona, pa tudi po § 8 novega zakonskega načrta ne ugovarja ta cesta zakonskim zahtevam in se torej ne more uvrstiti med okrajne ceste. Izjavi se zoper.

Posl. Povše pravi, da je ta cesta že razširjena.

Predlog upravnega odseka se končno sprejme.

Posl. Povše poroča v imenu upravnega odseka o preložitvi okrajne ceste Doberniče - Mirna peč v delni progi Vrbovec - Kal, ter predlaga:

Deželni zbor skleni:

1. Preložitve okrajne ceste Doberniče - Mirna peč v delni progi Vrbovec - Kal po predloženem in od deželnega stavbnega urada pregledanem načrtu po varianti A v dolžini 1728 m in proračunanem znesku 19.000 K se odobri in okrajno - cestnemu odboru dovoli deželni prispevek v izmeri 33% potrebščine do najvišjega zneska 6300 K.

2. Priloženemu načrtu zakona o tej okrajno - cestni preložitvi se pritrđi.

3. Deželnemu odboru se naroča, da v smislu predpisa § 22 zakona z dne 28. julija 1889, dež. zak. št. 17 povpraša oblasti, povzroči predložitve načrta zakona v Najvišje potrjevanje in končno poskrbi, da se odobrena cestna preložitve izvrši čim preje.

Predlog se sprejme.

Posl. Povše poroča v imenu upravnega odseka o uvrstitvi v občini Erzelj pri Vipavi ležeče občinske ceste od mosta na Grščaku do Mavške deželne ceste med deželne ceste, ter predlaga:

Deželni zbor skleni:

1. V občini Erzelj cestnega okraja Vipava ležeča 750 m dolga, od kranjsko - primorskega mejnega mostu »Na Grščaku« do stika z Mavško deželno cesto vodeča občinska cesta se uvrsti med deželne ceste.

2. Priloženi zakonski načrt se odobri.

3. Deželnemu odboru se naroča, da poskrbi za predložitve zakonskega načrta v Najvišjo sankcijo.

Sprejeto.

O uvrstitvi v cestno - skladovnem okraju kamniškem ležeče občinske ceste Radomlje - Homec - Dobrova med okrajne ceste je poročal posl. Povše, ter predlagal v imenu upravnega odseka:

Visoki deželni zbor blagovoli na podlagi § 25, točka 3, zakona z dne 28. julija 1889, dež. zak. št. 17 skleniti:

1. V kamniškem cestnem skladovnem okraju ležeča občinska cesta, ki se cepi v Radomljah od okrajne ceste Homec - Dobrova in vodi proti Rovi do križišča na Kolovcu, se uvrsti med okrajne ceste.

2. Okrajno - cestni odbor sprejme omenjeno cesto v svojo oskrb takoj, ko jo spravijo tisti, ki so bili dolžni jo vzdrževati, v primeren stan.

3. Dež. odboru se naroča, da za izvršitev tega sklepa potrebno ukrene.

Predlog je bil sprejet brez debate.

Glede uvrstitve v kamniškem okraju ležeče ceste »Korenova pot« med okrajne ceste je predlagal posl. Povše:

Visoki deželni zbor izvoli na podlagi § 23, točka 3, zakona z dne 28. julija 1889, dež. zak. št. 17 skleniti:

1. V cestnem okraju kamniškem ležeča občinska cesta »Korenova pot«, ki se cepi na južnem koncu vasi Podgorje od deželne ceste Kamnik - Kranj in vodi proti Šmarci, ter se tam spaja z deželno cesto Kamnik-

Trzin, se uvrsti v kategorijo okrajnih cest.

2. Kamniški okrajno - cestni odbor sprejme pod 1. imenovano cesto v svojo oskrb takoj, ko jo tisti, ki so dosedaj dolžni vzdrževati jo, dobro popravijo in nasujejo.

3. Deželnemu odboru se naroča, da za izvršitev tega sklepa potrebno ukrene.

Zbornica je sprejela predlog brez debate.

O uvrstitvi občinskih cest 1. Vrzdenec - Suhi Dol in 2. Polhov Gradec - Zalog v cestnem okraju Vrhnik, dalje občinskih cest 3. Zvirče - Lazina, 4. Dolenja Ajdovica - Žužemberška deželna cesta z odcepom Sadinja Vas - Dvor in 5. Šmihel - Žužemberška deželna cesta v cestnem okraju Žužemberk med okrajne ceste, je referiral posl. Povše.

Sprejet je bil ta - le predlog upravnega odseka:

Visoki deželni zbor izvoli na podlagi § 23, točka 3, zakona z dne 28. julija 1889, dež. zak. št. 17 skleniti:

1. V cestnem okraju vrhniškem ležeča:

a) občinska cesta, ki se stika v vasi Vrzdenec z okrajno cesto Horjul - Vrzdenec in pelje do meje cestnega okraja v Suhem Dolu, občinska cesta, ki se stika v vasi Polhov gradec z okrajno cesto Vič-Dobrava-Polhov gradec in pelje v Zalog.

2. V cestnem okraju žužemberškem ležeča:

a) občinska cesta, ki se odcepi v vasi Zvirče od stružke okrajne ceste in pelje preko Preval in Pleša v vas Lazina do stika z občinsko cesto Lazina-Smuka;

b) občinska cesta, ki se spaja v vasi Dolenja Ajdovica s staro občinsko cesto in pelje skozi Srednji, Mali Lipovec in Sadinjo vas do stika z deželno cesto Novo mesto-Ljubljana, z odcepom od Sadinje vasi na Dvor;

c) občinska cesta, ki pelje od cerkve v vas Šmihel do stika z deželno cesto Novo mesto-Ljubljana, se uvrsti med okrajne ceste.

3. Deželnemu odboru se naroča, da ta sklep izvrši.

Glede uvrstitve občinske ceste, ki se odcepi od vasi Dovje od podkorenske državne ceste in pelje preko mostu skozi vas Mojstrano do cementarne, med okrajne ceste, je predlagal poročevalec Piber:

Okroglo 1270 metrov dolga občinska cesta, ki se odcepi od vasi Dovje od podkorenske državne ceste in pelje preko tam obstoječega mostu čez Savo do ondotne cementarne, se uvrsti med okrajne ceste.

Predlog je bil sprejet.

O občinskih posredovalnih uradih je poročal poslanec Hladnik.

Točka prva tega zakona se glasi:

»Posredovalni urad v svrhu poravnane poizkusa, katerega vršijo iz občine voljeni zaupniki, se ustanovi v vsaki občini. Ta posredovalni urad je pristojen poizkusiti poravnave o preprih v civilnopravnih zadevah kakor tudi sprave.

Zbornica je sprejela zakon v vseh treh čitanjih s to-le resolucijo:

V izvrševalnih predpisih k temu zakonu naj se določi, da se kako morebitno napačno kolekovanje spisov in vpisov pri posredovalnih uradih ne smatra kot kazniv pristojbinski prestop.

K predmetu sta govorila poslanca Bartol in Višnikar.

O uvrstitvi v cestnih okrajih Mokronog, Novo mesto in Trebnje se nahajajoče občinske ceste Trebelno-Ornuška vas - Poljane - Nemška vas med okrajne, je poročal poslanec Košak ter stavi ta-le predlog:

Uvrstita se med okrajne ceste:

1. Občinska cesta Trebelno-Češnjice - Statenberg v cestnem okraju Mokronog;

2. občinska cesta iz vasi Poljane do meje okraja Trebnje v cestnem okraju Novo mesto.

Predlog je bil sprejet.

O prošnji posestnikov podobčine Srednja vas pri Goričah za uvrstitev občinske ceste Goriče-Srednja vas-Zalog med okrajne ceste je bil sprejet ta-le predlog:

Prošnja podobčine Srednja vas se odstopi deželnemu odboru, katere-mu se naroči, da izvrši vse poizvedbe in stopi v dogovor zaradi uvrstitve z cestno okrajnim odborom v Kranju in nam o tej stvari stavi v prihodnjem zasedanju primerne predloge. (Poroča Jaklič.)

O preložitvi vidošičke ceste v progi Dolac-Vidošiči ter okrajne ceste Metlika-Draščiči pri Kodelovcu in v delni progi Dolac-Draščiči v cestnem okraju Metlika (poročal Jaklič), se je sklenilo:

Zakonski načrt za preložitve okrajne ceste Dolac-Vidošiči in zakonski načrt za preložitve okrajne ceste Metlika-Draščiči in Dolac-Draščiči se odobrita.

O uvrstitvi v cestnem okraju Črnomelj ležeče občinske ceste Vinica-Preloka-Adlešiči v kategorijo okrajnih cest je poročal poslanec Jaklič ter stavi ta-le predlog:

V občinah Vinica in Adlešiči ležeča, 16 km dolga, od Vinice čez Zilje in Preloko na Adlešiče držeča občinska cesta uvrsti se v kategorijo okrajnih cest.

Predlog je bil sprejet.

O prošnji faranov iz Svibnja za izločitev fare Svibno iz sedanje občine Sv. Križ in ustanovitev samostojne občine Svibno je poročal dr. Pegan.

Sprejet je bil ta-le predlog:

Preko prošnje faranov iz Svibnja za izločitev fare Svibno iz sedanje občine Sv. Križ in ustanovitev samostojne občine Svibno se preide na dnevni red.

Glede peticije »Osrednjega društva c. kr. poštarjev in poštinih odpravnikov na Dunaju — Deželne skupine za Kranjsko in Primorsko« za spremembo § 1. obč. volilnega reda je predlagal dr. Pegan:

Preko peticije »Osrednjega društva c. kr. poštarjev in poštinih odpravnikov — Deželne skupine za Kranjsko in Primorsko« za spremembo § 1. obč. volilnega reda se z ozirom na zakon od 17. oktobra 1910, dež. zak. št. 32, preide na dnevni red.

Predlog je bil sprejet.

Glede prošnje občinskega odbora v St. Jurju pri Kranju, da se podobčina Velesovo odcepi od občine Šent Jur in ustanovi samostojna občina Velesovo, je bil sprejet ta-le predlog:

Deželnemu odboru se naroča, da vrši poizvedbe o potrebi in umestnosti zaprosene delitve in o tem poroča deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju.

Prošnja M. Gostiša za priznanje odškodnine za naknadna dela pri preložitvi ceste Hotavlje - Žiri v znesku 3029 K 79 vin. (št. 756), se je na predlog dr. Kreka odklonila.

Prošnji patra Otokarja Aleša za priznanje milostne pokojnine se je ugodilo ter se mu dovolila milostnim potom pokojnina letnih 600 kron.

O zgradbi domobranske vojašnice v Ljubljani je bil sprejet ta-le predlog:

1. Poročilo deželnega odbora o dogotovitvi domobranske vojašnice v Ljubljani se vzame na znanje.

2. Sklepi deželnega odbora, ki jih je storil z ozirom na izpremenjene razmere glede uporabe stavbinskega kredita za adaptacijska in vzdrževalna dela se odobre.

O napravi regulacijskega načrta za mesto Idrija je poročal posl. Žitnik ter stavi ta-le predlog:

Prošnji županstva v Idriji, da bi dežela pokrila stroške za napravo regulacijskega načrta za mesto Idrija, ki hoče v ta namen prispevati le 2000 K, se ne more ugoditi, ker je naprava takega načrta v prvi vrsti občinska zadeva in delo geometra ter stroški regulacijskega načrta, ki bi ga izdelali zasebni inženir natančno niso znani.

Posl. Gangl: L. 1909. je bil v dež. zboru sprejet predlog, naj dež. odbor pošlje v Idrijo strokovnjaka, da napravi brezplačno regulacijske načrte. Idrija plačuje 40.000 K deželnih doklad vsako leto. Vkljub temu pa Idrija ne dobiva od dežele nobenih podpor. Pravično bi torej bilo, da dežela že vendar enkrat priskoči idrijskemu mestu na pomoč. Zato prosim, naj zbornica ne glasnje za poročevalcev predlog, marveč moj predlog, ki se glasi tako-le: Dež. od-

bor naj prouči vprašanje, sestavi stroškovnik ter ga predloži zbornici v prihodnjem zasedanju.

Dr. Krek se je izrekel proti Ganglovemu predlogu. Klerikalna večina je Ganglov predlog odklonila, sprejela pa predlog finančnega odseka.

Davek za izvrševanje lovske pravice.

O načrtu zakona glede davka od izvrševanja lovske pravice je poročal posl. Kobi.

Glavne določbe tega zakonskega načrta so:

Davek je dolžan odrajtovati:

1. Od zakupljenih lovov zakupnik, od v podzakup prepuščenih lovov podzakupnik;

2. od samosvojih lovov v lastni upravi posestnik samosvoje lovske pravice;

3. od tistih občinskih lovov, katere izvršuje občina sama po zvedenjih, dotična občina na račun zemljiških posestnikov dotičnega občinskega lovskega ozemlja.

Letni davek znaša:

1. Od zakupljenih lovov deset odstotkov letne zakupnine;

2. od samosvojih lovov v lastni upravi pet kron za vsakih celih petdeset hektarov površine;

3. od občinskih lovov, katere izvršuje občina po zvedenjih, deset odstotkov zadnje dosežene zakupnine. Če se ta ne more ugotoviti, je plačati pet kron za vsakih celih petdeset hektarov površine.

Ako letna zakupnina občinskega lova ne presega zneska petdeset kron, ni predpisati navedenega davka.

Za napovedi je vporabljeni obrazec, kateri se dobijo pri političnih oblastvih prve stopnje, in imejitelji lovov imajo tiste predložiti deželnemu odboru najkasneje do 31. junuarja vsakega leta, po stanju 1. januarja dotičnega leta.

Po govoru grofa Margherija je bil zakonski načrt sprejet v vseh treh čitanjih.

O deželnem zakladu za podpore v sili je bil sprejet ta-le predlog:

Poročilo deželnega odbora v pri-logi 73 z dne 1. aprila 1909 se vrne

deželnemu odboru z naročilom, da razmišlja o vprašanju, ali naj se ustanovi poseben deželni sklad za podpore v sili vseh elementarnih ne-zgod. Ako se deželni odbor odloči za tak sklad, naj v dogovoru s c. kr. deželno vlado sestavi dotičen »regulativ« in o tem v prihodnjem zasedanju deželnemu zboru predloži svoje nasvete.

(Dalje v večernem listu.)

Kolera v Ljubljani.

Z ozirom na govorice o koleri konstatiramo, da se je v Ljubljani zgolj dognal bacilonosec, ki pa je sam popolnoma zdrav, vendar pa vključ temu s svojo okolico vred strogo izoliran. Ljubljansko prebivalstvo zagotavlja po informaciji na najmerodajnejšem mestu, da ni nikake nevarnosti za razširjanje bolezni ter da je vsak strah odveč. Kakor znano, konstatirali so se enaki slučaji bacilonoscev v raznih krajih ne da bi se bila bolezen razpasla. Sicer pa priobčimo v večernem listu natančno uradno poročilo mestnega fizikata.

Posl. Mandić v delegaciji.

Iz poročila našega snočnega lista so izvedeli čitatelji, kako krepko in odločno se je poslanec Mandić pri nadrobni razpravi o vojaškem proračunu zavzel za nacionalne pravice in koristi Slovanov glede armade. Vprašamo samo: Kdaj se je dr. Šusteršič še upal tako govoriti, kdaj se je dr. Šusteršič upal v delegaciji povzdigniti svoj glas v tem smislu, kakor sedaj Mandić? Nikoli! Vedno je dr. Šusteršič igral v delegaciji la-kajsko vlogo, letos pa je celo kar de-zertiral!

Klerikalen naskok na meščansko korporacijo v Kamniku.

Že dolgo časa se klerikalcem ce-de sline po meščanski korporaciji v Kamniku. Ta korporacija ima lepo premoženje v denarju in lepe gozde in klerikalci, ki so denarja vedno lačni, bi se radi polastili tega mast-nega grižljaja. Sedaj je gospodar-

stvo s korporacijskim premoženjem v naprednih rokah in gospodarstvo je dobro, pametno in tako uspešno, da so vsi opravičenci s tem jako za-dovoljni. Nemirni kamniški tehant Lavrenčič bi pa rad razmere v kor-poraciji na glavo postavil. Kako bi bilo lepo, če bi on, pa frančiškani, pa še kaki drugi tako koristni ljudje dobivali drva zastoj in gospodarili s korporacijskim premoženjem na znani način! Ker tehant Lavrenčič naravnim potom svojega cilja ne more doseči, je spravil na noge de-želnozborsko večino. Ta je seveda hitro sklenila, kar more pač skleniti. A naredila je račun brez krčmarja. Poslanec dr. Vilfan je s kratkim, a jedrnatim govorom pojasnil kleri-kalcem, da se deželni zbor in deželni odbor sploh nimata nič vtikati v kor-poracijske zadeve, da je kamniška korporacija privatnopravnega znača-ja in ima samo sodišče glede nje go-voriti, drug pa nihče. Dr. Krek je ču-til potrebo dokazati, da o juristariji ničesar ne razume, kar pa kamniške korporacije ne bo ženiralo, še tega bi bilo treba, da bi se deželni odbor vtikal v privatnopravne zadeve. Upamo, da bo kamniška korporacija temu dež. odboru posvetila, kakor zasluži.

Gospa Marija Stare

soproga umirovljenega okrajnega sodnika gospoda Ferdinanda Stareta je včeraj po dolgi in mučni bolezni umrla. Blagi, ljudomili gospe, ki je v vseh krogih uživala občne simpa-tije bodi zemljica lahka. Spoštovani rodovini naše iskreno sožalje.

Znani slovenski skladatelj Risto

Savin je povodom novembrskega avansma imenovan podpolkovnikom. Odličnemu našemu rojaku iskreno čestitamo.

Parnik,

ki bo dovažal po Ljubljani potrebni material so včeraj popoldne ob veliki »asistenci« radovednega ob-činstva prepeljali na Trnovski pri-stan, kjer bode »Stapelauf«. Ker se je bilo pri vožnji s kolodvora na

Kongresnem trgu nekaj pokvarilo, je moral tam obstati, dokler se niso izvršile za to potrebne priprave. Parnik je peljalo 6 parov konj. In vendar bode slednjič ploveč po Ljubljani tovorni parnik. Udeležil je pa to zopet — tuje!

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Risto Pastoalemič.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske berze 28. oktobra 1910.

Stoletniški papirji.	Denarji	Blagovni
4% majeva renta	92-80	93—
4 1/2% srebrna renta	96-40	96-60
4% avstr. krona renta	92-80	93—
4% ogr.	91-45	91-65
4% kranjsko deželno posojilo	96—	97—
4% k. o. željez. dež. banke	94—	95—

Srednje.	Denarji	Blagovni
Srečke iz l. 1880 1/2	219—	225—
„ 1884	321—	327—
„ tisk	153-25	159-25
„ zemljake l. izdaje	297-75	303-75
„ II. . . .	277-50	283-50
„ ogrske hipotekne	247-50	253-50
„ dun. komunalne	538—	548—
„ avstr. kreditne	519-75	529-75
„ ljubljanske	88—	94—
„ avstr. rdeč. križa	60—	64—
„ ogr. . . .	37-60	41-60
„ bazilika	26-50	30-50
„ turške	255—	258—

Dejalno.	Denarji	Blagovni
Ljubljanske kreditne banke	447—	448—
Avstr. kreditnega zavoda	668-50	669—
Dunajske bančne družbe	556—	557—
Južne železnice	117-75	118-75
Državne železnice	757-25	758-75
Alpine-Montan	767-50	768-50
Česke sladkorne družbe	254-50	256-50
Živnostenske banke	272-50	273-50

Valute.	Denarji	Blagovni
Cekini	11-37	11-39
Marke	117-57	117-77
Franki	95-50	95-60
Lire	94-80	95—
Rubliji	254-25	255-25

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 28. oktobra 1910.

Termin.

Pšenica za april 1911	za 50 kg	10-58
Rž za april 1911	za 50 kg	7-83
Koruzza za maj 1911	za 50 kg	5-61
Oves za april 1911	za 50 kg	8-44

Efektiv.

Neizpremenjeno.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo pretužno vest, da je včeraj, dne 28. oktobra, ob 8. uri zjutraj po dolgotrajni, sila mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala naša ljubljena, preblaga in nepozabna soproga, mati, stara mati, tašča, preblagorodna gospa

Marija Staré roj. Kalischnig

Pogreb preblage rajnice bo v nedeljo, 30. oktobra, ob 3. uri po-poldne iz hiše žalosti, Erjavčeva cesta št. 16, na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo služile v župni cerkvi Marijinega Oznanenja in v drugih cerkvah.

Nepozabno priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 29. oktobra 1910.

Dr. Leo Staré

Dr. Egon Staré

Bruno Staré
sinovi.

Ferdinand Staré

soprog.

Dr. Danilo Majaren

zet.

Mary Staré roj. Heyrovsky

sneha,

Fernanda Majaren

Celestina Staré

Lujta Staré
hčere.

Danilo in Nandek Majaren, Mira Staré
vnuki.

(Mesto posebnih obvestil.)

I. slovenski pogrebni zavod.

Anton Šarc

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 5,
na vogalu Knafljeve ulice (nasproti glavne pošte)

znano najboljšo perilo

najcenejši nakup 182
oprem za neveste.

Notarskega kandidata

in v notarskih poslih izvežbanega

solicitatorja

sprejme 223

notar Kudovertnik v Ljubljani.

Ravnokar je izšel

najnovejši sankcionirani

**:: Občinski red in ::
občinski volilni red
:: za Kranjsko. ::**

Cena 60 vinarjev.

Dobiva se
v „Narodni knjigarni“
in pri L. Schventnerju.

224

Ravnokar izšlo!

2 lepa prostora

pripravna za delavnice ali skladišča
se s 1. novembrom odda.

Poziv se pri hišnem gospodarju
Ivanu Košenina, Kolodvorska
ulica št. 6. 189

Največja, najvarnejša slovenska hranilnica

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, Prešernova ulica šte. 3.

Njen denarni promet znaša koncem leta 1909 **518 milijonov K**,
obstoječe vloge nad **38 milijonov K**, a rezervni zaklad nad
1 milijon kron.

Vsaka izguba vložnega denarja je **neomejena**, ker je pri tej
hranilnici **izključena vsaka špekulacija** s tem denarjem.

Vloge se obrestujejo po **4 $\frac{1}{2}$ %** brez vsakega odbitka.

Ima vpeljane **domače hranilnike** in **kreditno društvo.**

Posoja na posestva po **5%** obresti in proti odplačilu po najmanj
 $\frac{1}{2}$ % na leto.

Usojam si vljudno opozoriti, da sem prevzel

9

**glavno zastopstvo „Prve češke“ življenske zavarovalnice,
najcenejši zavod na kontinentu.**

Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulantno

vsakovrstna posojila in kredite

kakor: trgovske, stavbne, hipotekarne, uradniške in menične kredite

Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6, I. nadstr.

Ustanovljena leta 1882.

23

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem združnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18
je imela koncem leta 1909 denarnega prometa **K 83.116.121-11**
upravnega premoženja **K 20.775.510-59**

obrestuje hranilne vloge po **4 $\frac{1}{2}$ %**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica
sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim pro-
metom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad **K 20.000.000**

Posoji na zemljišča po **5 $\frac{1}{4}$ %** x **1 $\frac{1}{2}$ %** na amortizacije ali pa po
5 $\frac{1}{4}$ % brez amortizacije; na menice po **6%**.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj
in praznikov.

Telefon št. 185.

Posojilnice račun št. 828.405.

„Trgovsko-obrtna banka v Ljubljani“

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

Uradni prostori: Šelenburgova ulica št. 7, nasproti glavne pošte.

Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga
po **4 $\frac{1}{2}$ %**; rentni davek plačuje zadruga sama. — Sprejema vloge na tekoči
račun; na zahtevo dobi stranka čekovno knjižico. — Daje posojila na
najrazličnejše načine. — **Ravnatelj menjalnica:** zamenja tuj denar,
prodaja vsakovrstne vrednostne papirje, srečke itd. Nakazila v Ameriko.
— **Eskomptir** trgovske menice. — Preskrbuje vnovčenje menic, nakaznic,
dokumentov itd. na vsa tu- in inozemska tržišča. — Izdaja nakaznice.

Vsa pojasnila se dobe bodisi ustmeno ali pisмено v zadrugni
pisarni.

10

Uradne ure vsak dan dopoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Stritarjeva ulica šte. 2.

priporoča promese na
Dunajske komunalne srečke à **K 18[—]**

Zrebanje
2. novembra

Glavni dobitok **K 300.000.**

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje po čistih **4 $\frac{1}{2}$ %**

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbeno podjetništvo; pisarna za arhitekture in stavbenotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za
stavbena in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kozolah in na Viču; kamnolomi v Podpečih in v Opatiji.

Telefon šte. 16.

Priporoča se za stavbena dela vsake vrste.

163

Telefon šte. 16.

Dolžnost

vsakega Slovenca je, da
sklene zavarovalno po-
godbo bodisi za življenje,
ali pa proti požaru le
pri slovanski banki
„SLAVIJA“.

Podpirajmo torej
domačo slovansko zavod,
da more nalogo, ki si
jo je stavil, izpolniti v
najširšem obsegu.

„SLAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi

je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji.

Ogromni rezervni fond K 48.812.787— jamči za popolno varnost.

Banka „SLAVIJA“ ima posebno ugodne in prikladne
načine za zavarovanje življenja.
Banka „SLAVIJA“ razpolaga z najcenejšimi ceniki za
preskrbljenost za starost, za slučaj
smrti roditeljev, za doto otrokom.
Banka „SLAVIJA“ razdeljuje ves čist dobiček svo-
jim članom.

Banka „SLAVIJA“ je res slovanska zavarovalnica z vse-
skozni slovansko - narodno upravo.
Banka „SLAVIJA“ gmotno podpira narodna društva,
organizacije in prispeva k narod-
nim dobrotinim namenom.
Banka „SLAVIJA“ stremi za izboljšanjem in osamo-
svojitvijo narodnega gospodarstva.

Vsa pojasnila daje drage volje generalni zastop bank „SLAVIJE“ v Ljubljani.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.